

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Ndc/3/2022
Identifikačné číslo spisu:	1121207652
Dátum vydania rozhodnutia:	08.03.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1121207652.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu JUDr. V. P.Č., LL.M., bývajúceho v F., X. X, zastúpeného Mgr. Pavlom Balážom, advokátom, so sídlom v Bratislave, Eurovea Central 1, Pribinova 4, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Račianska 71, IČO: 00 166 073, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 23C/57/2021, o návrhu žalobcu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu žalobcu na prikázanie sporu vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 23C/57/2021 Okresnému súdu Martin n e v y h o v u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) na rozhodnutie o návrhu žalobcu na prikázanie veci (č. l. 352 a nasl.) Okresnému súdu Martin z dôvodu vhodnosti (podľa § 39 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „CSP“). V návrhu poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 635/2020 zo 16. marca 2021 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Ndc/11/2020 z 22. júla 2020. Návrh odôvodnil dôvodmi z hľadiska rýchlosti (vychádzajúc z priemernej dĺžky konania na Okresnom súde Bratislava I a Krajskom súde v Bratislave, v porovnaní s dĺžkou konania na Okresnom súde Martin a Krajskom súde v Žiline), hospodárnosti (viacerí svedkovia majú bydlisko v Martine alebo jeho okolí) i aspektu spoľahlivého preskúmania veci (o veci má rozhodnúť súd, ktorý je inštančne podriadený súdu, ktorého nezákonný a nesprávny postup a rozhodnutia namieta a v druhom stupni by rozhodoval súd, ktorého nezákonné rozhodnutia a nesprávny úradný postup žalobca namieta a žiada za ne kompenzáciu, naviac sídlia v jednej budove).

2. K podanému návrhu na prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti sa žalovaná vyjadrila podaním z 3. februára 2022 s tým, že nevidí zákonný dôvod na prikázanie veci Okresnému súdu Martin. Uviedla, že zaťaženosť konkrétneho súdu sa netýka výlučne osoby žalobcu a nie je to dôvod, pre ktorý by práve vec žalobcu mala byť prejednaná iným súdom. Tento dôvod nemá podľa žalovanej parameter výnimočnosti a mohol by byť dôvod na prikázania takmer akejkolvek veci. Ďalej uviedla, že žalobca je

advokátom, ktorý svoju prax podľa verejne dostupných informácií vykonáva v Bratislave, rovnako ako právny zástupca žalobcu. Prikázanie veci Okresnému súdu Martin by spôsobilo nárast nákladov všetkých zainteresovaných. „Aspekt spoľahlivého prejednávania veci“ považovala za námietku zaujatosti.

3. Podľa § 39 ods. 2 a 3 CSP možno na návrh ktorejkoľvek zo strán spor prikázať inému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu (Okresnému súdu Bratislava I) a súdu, ktorému sa má vec prikázať (Okresnému súdu Martin). V tomto prípade je najbližšie spoločne nadriadeným súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky.

4. Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany civilného sporového konania (účastníka civilného mimosporového konania) na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného sporového konania (civilného mimosporového konania) alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však v závislosti od predmetu sporu, postavenia sporových strán, ale aj podmienok pre rýchlejšie dosiahnutie výsledku v spore. Vzhľadom k charakteru delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

5. S poukazom na už uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôležité dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov subjektov na oboch procesných stranách, pričom na pomery subjektu, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatné subjekty konania.

6. Vychádzajúc z návrhu žalobcu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti najvyšší súd po preskúmaní predloženej veci nezistil také relevantné okolnosti, na základe ktorého by mohol byť spor prikázaný v zmysle § 39 ods. 2 CSP Okresnému súdu Martin. V prípade pomerov na Okresnom súde Bratislava I a Krajskom súde v Bratislave nejde totiž o stav vyplývajúci z individuálnych pomerov niektorej zo strán, ale je to skôr problém systémový, s ktorým sa boria menované súdy. Vyhovením návrhu z tohto dôvodu by potom bolo možné pri každom účastníkovi konania (strane sporu) meniť si podľa potrieb miestne príslušný súd, a to len z toho dôvodu, že by mal pocit, že na inom súde bude na základe štatistik rozhodnuté skôr. Tento výsledok by určite nebol v súlade s účelom prikázania veci z dôvodu vhodnosti ani princípú perpetuatio fori a zásady neodnateľnosti zákonnému sudcovi.

7. Ani tvrdenia žalobcu, týkajúce sa údajnej hospodárnosti konania, nie sú dôvodom na zmenu príslušnosti z dôvodu vhodnosti. Uvedený dôvod nevykazuje charakter takej výnimčnosti, aby bolo možné jeho návrhu vyhovieť. Problémy súvisiace s prekonávaním väčších vzdialeností či vynaložením vyšších výdavkov za účelom dostavenia sa na vecne a miestne príslušný súd sú vo všeobecnosti skôr bežné a sami osebe neodôvodňujú prikázanie sporu inému súdu. Samotné tvrdenie, že viacero svedkov žije v Martine a okolí nezaväzňuje. Sám žalobca je pracovne ako advokát činný v Bratislave a jeho právny zástupca a žalovaná majú sídlo v Bratislave. Pokiaľ ide o hospodárnosť konania, tak práve zmena miestnej príslušnosti by znamenala zvýšenie nákladov procesných strán najmä z dôvodov potreby cestovania osôb, ktoré sa na pojednávaníach zúčastňovať musia (žalovaná, právny zástupca žalobcu). Pokiaľ ide o možné obtiaže súvisiace s potrebou výsluchu svedkov, ktorí žijú v Martine a okolí, najvyšší súd poukazuje na § 104 ods. 1 CSP, podľa ktorého procesný úkon, ktorý by súd mohol vykonať len s ťažkosťami alebo so zvýšenými, neúčelnými trovami, alebo ktorý v jeho obvode nemožno vykonať, vykoná na dožiadanie iný súd. Súd zároveň môže výnimočne z dôvodov hospodárnosti strane uložiť, aby na otázky o tvrdených skutočnostiach odpovedala písomne, ak možno predpokladať, že tento postup bude dostatočný (§ 195 ods. 3 CSP).

8. Žalobca ďalej odôvodnil vhodnosť ním navrhovanej delegácie sporu tým, že pri zachovaní miestnej

príslušnosti určenej podľa § 17 CSP bude rozhodovať súd, ktorý má rovnaké sídlo ako súd, ktorý mal škodu priamo spôsobiť (Krajský súd v Bratislave), resp. ide o súdy navzájom inštančne podriadené. Uvedený dôvod nie je pre posúdenie opodstatnenosti návrhu na prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti relevantný. Najvyšší súd poukazuje na čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého sú sudcovia pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní len ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom. Domnienka sporovej strany ohľadom nedostatku prípadnej nezávislosti alebo nestrannosti sudcov podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nie je spôsobilá založiť dôvod vhodnej delegácie v zmysle § 39 ods. 2 CSP, lebo o tom, či je alebo nie je sudca vylúčený na námietku strany rozhoduje súd v zmysle § 54 CSP. A len pokiaľ by došlo k vylúčeniu všetkých sudcov príslušného súdu takým rozhodnutím súdu vec možno v zmysle § 39 ods. 1 CSP prikázať inému súdu tej istej inštalácie (k tomu napr. 9 Ndc/22/2021, 5Ndc/14/2021). Zmena v osobe zákonného sudcu po pridelení veci nie je vylúčená, no musí sa udiť jedine v súlade so zákonom ustanovenými podmienkami a pri dodržaní zákonom ustanoveného postupu (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 448/2016 z 31. augusta 2017). Pre úplnosť možno pripomenúť, že žalovaná s návrhom žalobcu o delegovaní sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti vyjadrila svoj nesúhlas. Najvyšší súd tiež poukazuje na uznesenie tohto súdu zo dňa 27. januára 2022 sp. zn. 5Ndc/16/2021, kde rozhodoval v obdobnej veci.

9. Pokiaľ žalobca poukazoval na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 635/2020 treba uviesť, že sa jedná o odlišnú situáciu ako v posudzovanej veci, keď navrhovateľ žiadal vec prikázať z Okresného súdu Liptovský Mikuláš na Okresný súd Bratislava I. Individuálne okolnosti každého sporu sú iné. Preto, keď ústavný súd dospel vo svojom rozhodnutí k záveru, že žalobu bolo možné podať len na Okresnom súde Liptovský Mikuláš, neznamená to, že obdobne i v tejto prejednávanej veci mal byť podľa § 17 i § 19 písm. b) miestne príslušný Okresný súd Martin, najmä pokiaľ sa žalobca v žalobe domáha náhrady škody za nezákonné rozhodnutia a nesprávny úradný postup ministerstva spravodlivosti a súdov, ktoré majú sídlo v Bratislave.

10. Najvyšší súd dospel k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP, a preto návrhu žalobcu nevyhovel.

11. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.